8b
N
5272.2
L47
C35

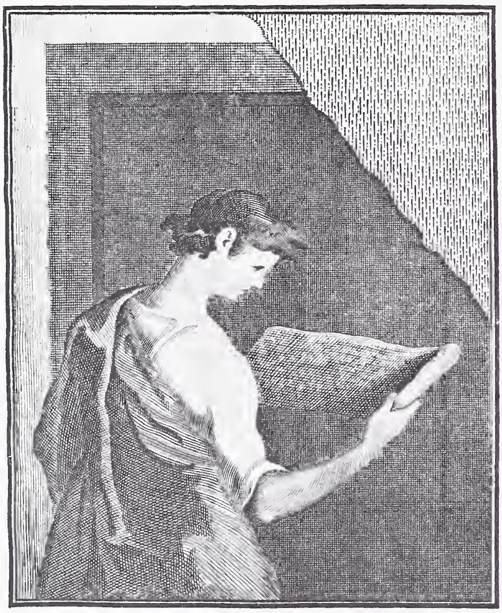

THE J. PAUL GETTY MUSEUM LIBRARY

8b
N
5272.2
L47C35

CATALOGUS

VAN

SCHILDERIJEN,

UITMAKENDE DE COLLECTIE

VAN

LAMBERTUS VINCENTIUS LEDEBOER BZN.,

Lid van de Commissie van het Museum Boymans

te Rotterdam,

en

Honorair Lid van l'Academie Royale des Beaux Arts

te Antwerpen.

1872.

GEDRUKT BIJ M. WYT & ZONEN. — ROTTERDAM.

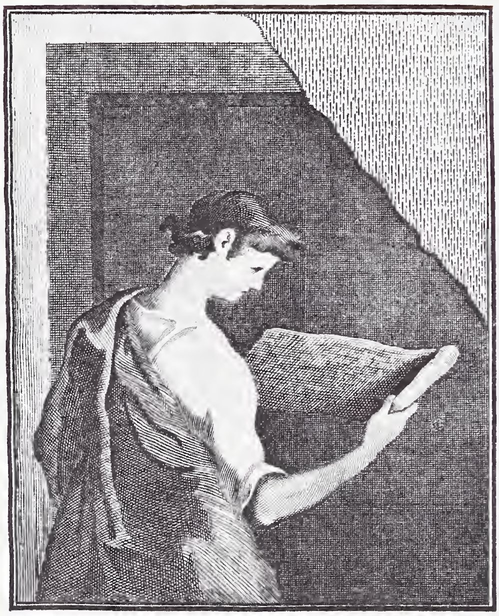

THE J. PAUL GETTY MUSEUM LIBRARY

Catalogus

VAN

SCHILDERIJEN,

UITMAKENDE DE COLLECTIE

VAN

LAMBERTUS VINCENTIUS LEDEBOER BZn.,

TE

ROTTERDAM.

N
5272.2
L47C35

Art
VD pl5B

THE J. PAUL GETTY MUSEUM LIBRARY

CATALOGUS

VAN

SCHILDERIJEN,

UITMAKENDE DE COLLECTIE

VAN

LAMBERTUS VINCENTIUS LEDEBOER BZ[N].,

LID VAN DE COMMISSIE VAN HET MUSEUM BOYMANS
TE ROTTERDAM,

EN

HONORAIR LID VAN L'ACADEMIE ROYALE DES BEAUX ARTS
TE ANTWERPEN.

1872.

GEDRUKT BIJ M. WYT & ZONEN. — ROTTERDAM.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/catalogusvanschi00unse

VOORWOORD.

De eerste helft der zeventiende eeuw was ontegenzeggelijk eene gouden eeuw, vooral met betrekking tot de Vlaamsche en Hollandsche Schilderscholen, en men behoeft de namen van de alstoen levende meesters slechts te noemen, om zulks te bevestigen.

Het zal naarmate de schilderijen uit dien tijd meer verouderen en in vaste handen, zoo van bijzondere personen, als in gallerijen geraken, voor nieuwe verzamelaars moeijelijker worden, die te verkrijgen, om niet te spreken van de ontzaggelijk hooge prijzen, die niet meer van de waarde (immers altijd betrekkelijk), maar van den luim en den wensch zullen afhangen. Maar dan ook door schoone copiën, door overgeschilderde stukken, en wat niet al, zal het eindelijk eene volslagene onmogelijkheid worden om een kabinet van echte stukken uit die eeuw te verzamelen.

De eerste helft der negentiende eeuw heeft echter mede groote meesters geleverd, waarvan alleenlijk de namen te noemen voldoende mag gerekend worden om zulks te doen erkennen, als daar zijn: J. C. SCHOTEL, A. SCHELFHOUT, B. C. KOEKKOEK, H. S. KOEKKOEK, T. W. NUYEN, F. DE BRAEKELEER, P. M. OMMEGANCK, J. VAN STRY, EUGÈNE VERBOECKHOVEN, J. KOBELL, P. VAN SCHENDEL,

—

J. J. MOERENHOUT, LOUIS MEYER, G. J. J. VAN OS, A. WALDORP, J. BOSBOOM, W. F. C. TEN KATE, S. L. VERVEER, C. ROCHUSSEN, J. W. VAN BORSELEN.

Ik wil daarmede niet zeggen, dat de nieuwe school, de oude evenaart, en stem integendeel volgaarne toe, dat vooral het historische vak, met uitzonderingen als van A. SCHEFFER, KRUSEMAN, GALLAIT en DE KEYZER in geene vergelijking komt, en men ook in de meeste andere vakken, te vergeefs naar zulke schoone schilderijen zoekt; maar wat in zich zelf schoon is verdient de aandacht, al bestaat er ook schooner.

Ja wanneer men tentoonstellingen als die te Manchester in 1857 bezocht heeft, dan schat men vele oude meesters nog hooger dan te voren.

Men kan vele oude meesters opnoemen, waar tegenover men geen moderne kan stellen.

Ook doet men wel, bij het bezigtigen der moderne producten, de oude in vergelijking te nemen en ze eenigszins daarnaar te beoordeelen.

Ik geloof, dat men d i t besluit mag opmaken, dat de genoemde moderne meesters, nu reeds zeer in prijs stijgende, over vijfentwintig en meer jaren nog meer in prijs verhoogd zijn zullen; en zulks is daarom te waarschijnlijker, omdat men nu al van de bekwaamste overledene meesters, bijna niets, dat schoon is, kan bekomen. Bij dat alles gelieve men nog in aanmerking te nemen, hoe weinig e e r s t e meesters er altoos gevonden worden, en dat het getal niet zoo groot is van schilderijen, die tot hun beste tijdvak behooren, en die in alle opzigten, als overschoon kunnen beschouwd worden.

Op dit oogenblik wil de meer oppervlakkige, ongeacheveerde, hoewel overigens zeer fraaije Fransche school, die onzer oude meesters verdringen. Men behoeft echter maar in de galerijen en

kabinetten van de oude meesters te treden, om zich te overtuigen, dat het juist de meest uitvoerige stukken zijn, die eenen eersten rang bekleeden. Zonder daardoor of porceleinachtig of coquet te worden, geven zij de natuur getrouw weder, en daarom zullen goede, uitgewerkte schilderijen bestendig de meeste koopers blijven vinden.

Het was steeds mijn toeleg zulk soort van stukken te verzamelen, en ik heb eenig vertrouwen, dat mijne collectie daarvan de bewijzen zal opleveren.

Zoowel de grootte der schilderijen als de onderwerpen, voornamelijk, die waarin de meester uitmuntte, zullen op de bestendige waarde invloed behouden. Nog moet ik opmerken:

1. Dat schilderijen eenen zekeren ouderdom moeten bereiken, om zoo fijn van toon, zoo harmonieus van coloriet, als die der oude meesters te worden. Zulks bewijzen reeds de moderne schilderijen, die voor 25 jaren zijn geschilderd.
2. De steeds toenemende verhoogde prijzen, die men voor de schilderijen van overleden meesters betaalt, bevestigen zulks volkomen; (bijv. OMMEGANCK, NUYEN, KOBELL, J. J. G. VAN OS, SCHELFHOUT, KOEKKOEK, VAN SCHENDEL en anderen).
3. Mag men ook daarvoor niet tot bewijs aanvoeren, hoe men zelfs langzamerhand, de oude en nieuwe kunst als ineen laat smelten, en bij voorbeeld in het schoone kabinet van wijlen den Baron VERSTOLK VAN SOELEN, naast een' LUDOLF BAKHUIZEN een schilderij van J. C. SCHOTEL hing, en men elders om een' OMMEGANCK te bekomen alles aanwendt, en VAN STRY, KOBELL en anderen in die kabinetten nu reeds eene plaats vinden.
4. Ook moet men het geluk daarbij in gedachten nemen, waardoor de eene meester spoediger bekend en eenen gunstiger naam verwerft, terwijl toch eindelijk alle goede meesters op hunne waarde

—

geschat worden. Men denke aan die van den ouden HOBBEMA en vele anderen, die men nu tot verbazend hooge prijzen betaalt; en van de moderne, aan de KOBELS, SCHOTELS, enz. in Engeland en de beide KOEKKOEKS in Rusland zoo gezocht.

5. Ook zijn er onder de moderne meesters, die eene nieuwe school gevormd hebben, als A. SCHELFHOUT; want wie schilderde vroeger zulke winters? Zoo T. W. NUYEN, die de Hollandsche met de Fransche school zoo onnavolgbaar vereenigde! En wie der oude meesters konde zoo fraai als H. J. en B. C. KOEKKOEK hunne kunststukken stofferen?

6. Ik zal hier geen oordeel uitspreken over de thans nog levende meesters, gedeeltelijk tijdgenooten van hen, wier naam reeds vereeuwigd is. Maar ik spreek den wensch uit, dat zij mede zullen werken, om den ouden roem onzer natie te bevestigen, en dat menig verzamelaar van hunne schilderijen zich later verblijden moge in de volle bevestiging van de keus, die hij deed uit hunne werken.

David Bles,

geboren te 's Hage, 19 September 1821.

1 Eene jonge weduwe, in eene kamer bij eene openstaande kast, waarin hare afgelegde gekleurde kleederen hangen. Zeer geestig behandeld.

Hoog 23, *breed* 18, *paneel.*

Jan Willem van Borselen,

geboren te Gouda, 20 September 1825.

2 Een fraai boschgezigt in Holland, zeer natuurlijk en krachtig behandeld, met verschillende schakeringen van het geboomte dat door den wind bewogen wordt, terwijl een heldere achtergrond het landschap opluistert.

Hoog 64, *breed* 1.00, *doek.*

Ferdinandus de Braekeleer,

geboren te Antwerpen, 12 Februarij 1792.

3 Eene rijke ordonnantie van zeven beelden, stelt voor, den dichter Poot, des avonds in den kring zijner familie zijne gedichten voorlezende; op den voorgrond een in slaap gevallen meisje, bij 't welk een hond en verder bijwerk. Zeker een der beste stukken van dezen meester.

Hoog 71, *breed* 87, *paneel.*

4 Stelt voor, Adriaan Brouwer, bezig zijnde op den zolder van zijn meester te schilderen; de van achteren invallende dag doet op den voorgrond een verwonderlijk schoon effect. Eene vrouw zit te naaijen bij eene wieg waarin een slapend kind, terwijl anderen zich met speelgoed vermaken.

Hoog 57, *breed* 49, *paneel.*

1

5 Eene jonge dochter lezende, terwijl een man haar door het venster begluurt.

Hoog 36, breed 29, doek.

6 Een jong koopman in visch werpt in zijn drift eene uitstalling van groenten om, waarop de bewoners van het huis toeschieten, schelden en de schade zoeken te herstellen, terwijl vele omstanders den jongen terughouden. Zoowel de geheele handeling, als de vele en bijzonder fraai geschilderde accessoriën maken dit schilderij tot een der schoonste van dezen meester. Zeer fraai en uitvoerig geschilderd.

Hoog 62, breed 75, doek.

Charles Brias,

geboren te Mechelen.

7 Onder den boog eener passage zit eene groentevrouw, waarvoor eene andere handelende in visch, welke hare waar aanbiedt. Zeer fijn en uitvoerig behandeld.

Hoog 27, breed 21, doek.

François Antoine de Bruycker,

geboren te Antwerpen, 18 November 1816.

8 Eene vrouw, staande in eene nis, garnalen, krabben, haring en zoutevisch verkoopende. Zeer uitvoerig geschilderd.

Hoog 34, breed 29, paneel.

Cornelis Cels,

geboren te Lier (in Braband) 10 Junij 1778; overleden 3 Maart 1859.

9 Een fraai mansportret.

Hoog 93, breed 77, doek.

Jean Antoine Théodore Gudin,

geboren te Parijs 1802.

10 Deze schilderij plaatst u voor de reede van Vlissingen, terwijl Z. M. Willem II een aldaar ten anker liggend eskader, gekommandeerd door Prins Hendrik, komt inspecteren.

Dit meesterstuk van dezen beroemden schilder, is zoowel wat het water als de schepen en de lucht aangaat, wonderschoon en zeker één van de, zoo niet het beste, van dezen beroemden meester. Het heeft steeds in de koninklijke eetzaal gehangen.

Hoog 1.24, *breed* 1,97, *doek, met eene zware breede lijst.*

Edouard Hamman,

geboren te Ostende, 24 September 1819.

DE BOODSCHAP.

11 In het midden van een rijk gedecoreerd vertrek zit eene schoone in het satijn gekleede dame, die eene doos met juwelen en paarlen ontvangt, welke zij aan hare oude moeder laat zien, terwijl een bediende aan de deur wacht. Het satijn van het kleed, is even als het hangende gordijn fraai geschilderd.

Hoog 63, *breed* 53, *doek.*

Petrus Joannes Hellemans (en Eugène Verboeckhoven,)

geboren te Brussel, 21 November 1787; overleden te Brussel 1845.

12 Een aangenaam landschap in de omstreken van Brussel, het geboomte is zeer fijn en doorschijnend behandeld; het in eene beek, welke het landschap doorsnijdt, wadende vee, is geschilderd door EUGÈNE VERBOECKHOVEN.

Hoog 45, *breed* 56½, *paneel.*

Johannes A. Heijerman,

geboren te Rotterdam, 1835, (thans te Antwerpen.)

13 Deze schilderij voldeed bijna ieder bezoeker op de Rotterdamsche tentoonstelling van 1862. In eene kamer, waarin het door een

donderlucht zeer somber is, ziet men zoo staande als gezeten, eene familie zigtbaar getroffen door het zware weder, waarvan de bliksemstralen zich door een raam in het vertrek vertoonen. Voor dit raam liggen een jonge man en vrouw geknield en verder ziet men een grijsaard en eene vrouw met een kind aan haar schoot benevens nog andere figuren. Een zeer fraai en door den maker slechts zelden geëvenaard schilderij.

Hoog 97, *breed* 1.32, *doek.*

Bartholomeus Johannes van Hove,

geboren te 's Hage, 28 October 1790.

14 Een fraai winterlandschap door zonlicht beschenen, zoowel de voorgrond als eene groote kerk en verder woningen op den midden- en achtergrond, alles is met sneeuw bedekt.

Hoog 53, *breed* 70, *paneel.*

15 Een fraai stadsgezigt, met water en eene brug, door welke zich een schoon verschiet vertoont; fijn van toon en behandeling, ineensmeltend coloriet en met vele beeldjes keurig gestoffeerd.

Hoog 39, *breed* 47, *paneel.*

Hubertus van Hove B.J.Zn.,

geboren te 's Hage 1814; overleden te Antwerpen, 15 November 1865.

16 Een binnenhuis, zeer goed van verlichting, met aardige figuren, en verder bijwerk.

Hoog 40, *breed* 30, *paneel.*

Eugène Louis Gabriel Isabey,

geboren te Nancy.

17 Een woelend water met schepen, – gezigt in de oude haven van Granville. Breed en krachtig behandeld, vooral het op de stoomboot en het water vallende zonnelicht.

Hoog 26, *breed* 36, *paneel.*

Herman Frederik Carel ten Kate,

geboren te 's Hage, 16 Februarij 1822.

18 Een fraai geschilderde salon met figuren uit den tijd van Lodewijk XIV. Zeer levendig en helder van coloriet, de figuren zeer schoon en de diepte in de schilderij voortreffelijk.

Hoog 26, *breed* 36, *paneel.*

Nicaise de Keijser,

geboren te Santvliet bij Antwerpen, 26 Augustus 1813.

19 Deze schoone schilderij, stelt voor, den blinden dichter John Milton, aan zijne beide dochters het beroemde dichtstuk „*Het verloren Paradijs*", dicterende. De dichter, dien men hier eerbiedwaardig en zeer gelijkend ziet voorgesteld, is gezeten in eene leuningstoel, naast hem zit eene dochter te schrijven, terwijl de andere in sierlijke houding voor hem geknield ligt. Schilderijen van De Keijser op deze schaal en van deze uitvoerigheid zijn zeldzaam. Het fraaije coloriet laat niets te wenschen over en het satijn der kleeding is keurig.

Hoog 71, *breed* 61, *paneel.*

A. Kindler,

Dusseldorf.

20 Eene jonge boerin in de kleeding van het Schwarzwald, bij een venster in gesprek met een boer. Fraai van toon en schildering.

Hoog 41, *breed* 35, *doek.*

August Knip,

geboren te Amsterdam, 11 Februarij 1819.

21 Een lief landschap, gestoffeerd met een schaap en bokken.

Hoog 30, *breed* 38, *paneel.*

Jan Kobell.

(De Utrechtsche,)

geboren te Rotterdam 1782; overleden te Amsterdam 1814.

22 Een fraai landschap, in een water spiegelt zich een bonte koe, achter deze liggen twee koeijen en een bokje, terwijl eene boerin bezig is met een koe te melken en een boer ligt te slapen. Achter een omgevallen boom vertoont zich een stier en door welig geboomte hetwelk de weide omgeeft, ontwaart men een aangenaam verschiet. Zeker een der schoonste schilderijen van dezen meester. Aangekocht in 1847 op de verkooping van Susanna Aletta Koopmans te Utrecht; het pendant is thans in de collectie Fodor.

Hoog 40, *breed* 50, *paneel.*

23 Een ligt-roodbonte koe staande en een grijsbonte koe liggende in eene weide, te midden van geboomte met een fraai verschiet. Eene schilderij een Potter waardig.

Hoog 38, *breed* 31, *paneel.*

24 Een hollandsch landschap, op het voorste plan aan de regter zijde eene schuur waarin eene koe gestald is, terwijl eene andere zich tegen een zwaar opgaanden eikenboom schuurt en eene tweede door eene boerin wordt gemolken, verder meerdere koeijen en eene roodbonte in het water staande en drinkend. De overspiegeling in het water, is even als het verschiet bijzonder schoon, terwijl alles door een piquante en zeer warme zon wordt beschenen. Dit schilderij van de krachtigste behandeling en van zeer uitvoerige compositie is zeker een der fraaiste van dezen hooggeschatten en grooten meester, wiens werk schaarsch meer voorkomt.

Hoog 51, *breed* 69, *paneel.*

25 Twee koeijen in eene weide, de eene staande de andere liggende. Zeer fijn van toon en uitvoerig van schildering.

Hoog 30, *breed* 36, *paneel.*

Barend Cornelis Koekkoek,

geboren te Middelburg, 11 October 1803; overleden te Kleef 1862.

26 Langs een ter regterzijde zich bevindenden opgaanden landweg met hoog geboomte begroeid, ziet men een landman en eene vrouw, die een paar koebeesten bij zich hebben, in gesprek; op den tweeden grond ziet men een stadje aan eene kronkelende rivier welke zich in een bergachtig landschap verliest; aan de linkerzijde een met houtsoorten beplant dal. Het tintelend zonnelicht doet eene treffende werking; de fijne toon der lucht, en de zich geheel in schaduw vertoonende voorgrond, maken dit stuk tot een der schoonste voortbrengsels van dezen grooten meester.

Is uit de collectie van Jean Andries Toe Laer, Amsterdam 1841.

Hoog 65, *breed* 82, *doek.*

27 Deze kapitale schilderij, een wintergezicht, is het pendant van het vorige. Minder leende deze meester zijn penseel tot het schilderen van winters hoewel deze met de zomers kunnen wedijveren. Op den voorgrond staan twee zware ontbladerde boomen, een beuk en een eik, waarvan stam en takken met een meesterhand zijn geschilderd; een kronkelend water in ijs herschapen, waarop zeer vele figuren, geestig behandeld, loopt door het landschap, de regter- en achtergrond met dennen, de linker met ander houtgewas, de winterlucht gekleurd door de zon, die achter de bergen ondergaat en op een kasteel hare laatste stralen doet vallen. Een waar kunststuk van dezen talentvollen meester.

Hoog 71, *breed* 84, *doek.*

Hermanus Koekkoek,

geboren te Middelburg, 15 Maart 1815.

Schilderde met de linker hand.

28 Dit kapitale stuk, stelt voor een zeer woelend water, opgezweept door eene donderbui, welke over eene stad uitbarst; voor de kade een hooischip en verdere schepen; de donkere lucht boven de schuimende golven, doet een verwonderlijk effect evenzoo een zeer uitvoerig geschilderd gebouw en vele figuren en kleinere vaartuigen; dit zeer uitgewerkte schilderstuk doet den meester alle eer aan.

Hoog 71, *breed* 84, *doek.*

29 Een zeer woelend water, op vollen dag met eene bewolkte brekende lucht; het water stuift op tegen het hoofd waarvoor een rijkbemande boot ligt; midden in 't water ligt een vaartuig ten anker.

Hoog 42, *breed* 57, *doek.*

30 Een stil water, waarin een brik en kleinere vaartuigen zich afspiegelen. De avondschemering over het water, doet bij 't aanschouwen dezer schilderij aan W. v. d. Velde denken.

Hoog 42, *breed* 56, *doek.*

Jean François Legillon,

geboren te Brugge 1739; overleden 1797.

(De weinige schilderijen die deze meester vervaardigd heeft, zijn in Frankrijk zeer gewild.)

31 Dit schilderij stelt het inwendige van een stal voor; 't is zeer natuurlijk geschilderd en fraai van teekening.

Hoog 31, *breed* 44, *paneel.*

Charles Leickert,

geboren te Brussel 1817.

32 Het inwendige eener hollandsche stad, waarin het invallende zonnelicht een schoon effect doet, terwijl de huizen en beeldjes voortreffelijk zijn geschilderd.

Hoog 70, *breed* 58, *doek.*

33 Een winter, waarin men zijn meester Schelfhout herkent. De penseelsbehandeling is krachtig en de figuren, vooral de groote, zijn zeer schoon.

Hoog 88, *breed* 1.27, *doek.*

34 Een wintergezigt, zeer fraai geschilderd, het ijs koud en goed, de figuren levendig, de lucht met veel sneeuw en stormachtig, het verschiet op eene stad maakt met eene goed geschilderde ruïne op eenen berg, dit schilderij tot een zeer verdienstelijk stuk.

Hoog 65, *breed* 1.00, *doek.*

F. de Leùle,

Brussel.

35 Een landschap met struikgewas en drie figuren, twee boerenmeisjes met een kind aan de hand. Fraai geschilderd. (1868).

Hoog 75, *breed* 60, *doek.*

Gianfrancesco Locatelli.

Venetie.

Aangekocht op eene tentoonstelling te Venetie en aldaar op den catalogus vermeld onder den naam:
UNA DENUNZIAZIONE SEGRETA.

36 Voorstellende eene vrouw, die een brief werpt in den bekenden leeuwenkop, tot ontvangst van anonyme beschuldigingen, bij de trap van het paleis der Doges te Venetie, terwijl haat of vertwijfeling op haar aangezigt staat uitgedrukt, welke indrukken zich ook vertoonen bij eene achter haar staande vrouw. De uitdrukking dezer vrouwen, het schoone coloriet en de goede teekening verheffen dit schilderij tot een meesterstuk der oude school waardig.

Hoog 1.32, *breed* 1.11, *doek.*

Luckx.

37 Een binnenhuis, waarin een monnik omringd door eene familie, bestaande uit den vader, de moeder en drie kinderen, het woord voerende tot het oudste meisje. Zeer fraai en van de beste kwaliteit. Deze meester wordt in Braband en Frankrijk zeer gewaardeerd en duur betaald. (Geschilderd in 1839).

Hoog 54, breed 48, paneel.

Louis Meijer (Johan Hendrik),

geboren te Amsterdam 1810; overleden te Utrecht, 31 Maart 1866.

38 Dit schilderij stelt voor, een uit de zee opkomende volle maan, die het nachtelijk duister komt verlichten en over zee en strand haar licht verspreidt. De kalme zee, waarop een brik in volle zeilen, een gekanteld driemastschip, dat men bezig is te kalefateren en waarvoor men een pikvuur stookt, 't een en ander in schoone harmonie, dit alles maakt deze schilderij tot een meesterstuk.

Hoog 53, breed 78, paneel.

39 Een donkere zware lucht aan den horizon, doet een vaartuig tegen den achtergrond uitkomen op een bruischende zee met schepen, tegen den wind in laverende; geschilderd in den trant van zijn leermeester Gudin.

Hoog 50, breed 35, paneel.

W. Meyer.

Dusseldorp.

40 Deze eerste discipel van den beroemden Achenbach, levert door dit schilderstuk eene proef, dat hij de zee welligt beter dan zijn meester opvat. Het stelt de zee voor, waar die als kokend water, troebel van kleur tegen rotsen slaat, waarop schipbreukelingen van een schip, waarvan men het wrak nog van verre ziet, zich redden. De toon van de kleur der rots is in harmonie met het water en dit nog meer met de lucht; deze vereeniging van toon in lucht en water is werkelijk zeer fraai.

Hoog 68, breed 1.05, doek.

Joseph Judocus Moerenhout,

geboren te Eeckeren bij Antwerpen, 3 Mei 1800.

41 Voorstellende een ringspel; een goedgekozen onderwerp voor een paarden- en hondenschilder. Het geheele stuk, ook de woningen en accessoiren fraai geschilderd; het is, ook volgens het gevoelen van den heer Leys, een der beste werken van dezen meester.

Hoog 1.05, *breed* 1.27, *paneel*

42 Eene episode uit een hertenjagt in een besneeuwd landschap, waarop vooral de koude winterlucht bijzonder fraai geschilderd is. (In 1864 vervaardigd.)

Hoog 69, *breed* 60, *doek.*

43 Een landschap, waarop de winterlucht en het verschiet over het ijs, bijzonder fraai en natuurlijk zijn geschilderd. Eene slede met twee door de zon beschenen paarden en drie honden, zoo als Moerenhout die alleen kan schilderen, stofferen het stuk uitmuntend.

Hoog 84, *breed* 1.18, *doek.*

44 Een zeer fraaie kleine stal met vijf paarden, een hond en twee kippen. Schoon van toon en uitvoering; een kabinetstukje.

Hoog 34, *breed* 44, *paneel*

45 Een vrolijk landschap met lieve figuren, geheel in den trant van Ph. Wouwerman. Zeer schoon van toon en kleur, stellende voor een ruiter stilstaande voor een herberg.

Hoog 33½, *breed* 43½, *paneel.*

46 Een engelsche wedren, eene allerfraaiste schilderij. De bekwame meester heeft dit onderwerp, dat vol waarheid en leven is, eerst in 1863 durven behandelen.

Hoog 85, *breed* 1.25, *doek.*

47 De omstreken der stad Antwerpen, na Maarten van Rossem's mislukten aanval op die stad, in brand gestoken. (*Misère de la guerre*). Zeer uitvoerige schets, met groot talent geschilderd.

Hoog 46, *breed* 54, *paneel.*

48 Een zeer fraai landschap, voorstellende een hertenjagt; op den voorgrond ligt een doodgeschoten hert waarvan men de, bij de Franschen zoogenoemde „*curée*", (het geven van hun deel aan de honden), houdt. De bijzonder schoone schildering, de fijnheid van toon, vooral der paarden en honden en de fraaije ordonnantie, doen deze schilderij zeker onder de schoonste eene plaats innemen.

Hoog 58, *breed* 78, *doek.*

Petrus Marius Molijn,

geboren te Rotterdam, 9 Julij 1819; overleden 28 April 1849.

49 Eene jonge vrouw zit een haan te plukken, terwijl haar man een klein kind op zijne knie liefkoost; op den achtergrond eene vrouw en jongen; aan de linkerzijde op eene gedekte tafel haringen en wilde eendvogels en een kalkoen aan de muur hangende; wijders ziet men een mandje met eijeren en op den voorgrond groenten en vruchten. Eene zeer schoone schilderij geheel in den trant van H. Leys.

Hoog 34, *breed* 45, *paneel.*

Paul Joseph Noel,

geboren 20 April 1789 te Waulsort-sur-Meuse bij Dinant; overleden 1822.

50 Een schilderijtje, voorstellende eene vrouw in friesche kleeding, door een oud man geliefkoosd.

Hoog 23, *breed* 19, *paneel.*

Wijnand Jan Joseph Nuyen,

geboren te 's Hage, 4 Maart 1813; overleden te 's Hage 2 Junij 1839.

51 Dit schilderij mag men onder zijne beste rekenen, het beantwoordt in alle opzigten aan zijn vaardig penseel, 't welk de fransche met de hollandsche kunst vereenigt. Harmonisch van koloriet, fraai van licht, breed van schildering en echter voldoende geacheveerd, is het als uit de natuur gegrepen en zijn oorsprong verschuldigd aan een eenvoudige greep, waardoor hij van een gemeen scheepstimmerwerfje, zulk een meesterstuk vervaardigde.

Hoog 38, *breed* 51, *paneel.*

52 Eene oud-hollandsche familie wordt op het strand door kinderen om een aalmoes gevraagd. Dit twee jaren voor het overlijden des schilders (in 1837), vervaardigde kabinetstukje, is geheel een type van dezen oorspronkelijken meester, fraai van coloriet, breed van penseelsbehandeling en vol waarheid van opvatting.

Hoog 33, *breed* 42, *paneel.*

53 Een oude vrouw aan de kust der zee, fraai door het zonlicht beschenen.

Hoog 22, *breed* 27, *paneel.*

54 Een zeehaven; – digt bij de, met groot geboomte beplante, kade liggen schepen, uit welke de matrozen de goederen aan wal brengen, te lossen. Vele goederen bedekken het plein op den voorgrond; al dit, zoomede een fraai gebouw wordt door het zonnelicht beschenen. Dit stuk is een van de rijkste en fraaiste van dezen voortreffelijken kunstenaar; zoowel door compositie, harmonie en coloriet, als door uitvoerigheid met frissche penseelsbehandeling, mag dit stuk een waar chef d'oeuvre genoemd worden en moet men het vroegtijdig ontslapen van dezen hoogstverdienstelijken meester betreuren.

Hoog 90, *breed* 1.10, *doek.*

55 De oude vischmarkt te Antwerpen. Zeer fraai en geestig geschilderd.

Hoog 37, *breed* 31, *paneel.*

Balthazar Paul Ommeganck,

geboren te Antwerpen, 26 December 1755; overleden 18 Januarij 1826.

56 Men behoeft niet altoos groote stukken, om een juist cachet van den meester te herkennen. Het voorgestelde strekt daarvan ten bewijze; men weet inderdaad niet wat daarin het meest te bewonderen, de fijne toon van den zomeravond-hemel of het effect daarvan op de twee liggende schapen en op het schaap dat aan het water staat.

Hoog 26, breed 22, paneel.

57 In een brabandsch landschap, beschenen door een warme zon, staan in eene waterplas twee schapen, een van welke zijn kop opwaarts rigt, om een bies te breken; regts op het derde plan, een herder met zijne schapen. Bijzonder schoon en zeer fraai van schildering.

Hoog 22, breed 27, paneel.

58 Twee schapen rustende voor een stal, en een op een veld terwijl een jongen zijn hoofd over een hek steekt om het vee te bewaken. Eene donkere lucht, doet een opkomende donderbui verwachten.

Hoog 22, breed 25, paneel.

Simon Opzoomer,

geboren te Rotterdam, 19 September 1819.

59 Dit schilderij, hetwelk het laatste werk is, dat deze meester als leerling op het atelier van den beroemden Nicaise de Keyzer vervaardigde en waarin men de hand van dien meester duidelijk opmerkt, stelt voor Desiderius Erasmus, bezig zijnde met het vertalen der Heilige Schriften; de diepdenkende geest, springt als uit het schrandere aangezigt, terwijl de lange magere handen, den geleerden kenmerken. Het bont waarmede zijn toga omzoomd is, is zeer fraai en natuurlijk geschilderd, zoo

mede alle de accessoires van tafel en boeken, van perkament en inktkoker; te zamen maakt het een geheel uit, dat schoon mag genoemd worden.

Hoog 63, breed 52, paneel.

Georgius Jacobus Johannes van Os,

geboren te 's Gravenhage 20 November 1782; overleden te Parijs 23 Julij 1861.

Zeker een der fraaiste uitgewerkte bloemstukken van dezen grooten meester.

60 Het is VAN OS die het gefinisseerde met het grootsche in opvatting, het Rembrandtique als 't ware in zijne meesterstukken vooral doet uitkomen, terwijl alles, hoe op zich zelf uitgewerkt ook, toch één geheel uitmaakt. Met onbeschrijfelijken smaak is alles in dit heerlijke schilderstuk, waarop men achter iedere bloem weder eene andere ontdekt, gerangschikt, roode en witte pompoenrozen, waar achter paarsche tulpen en een wijngaardrank, terwijl op den voorgrond blaauwe en witte druiven, granaat- en andere appelen, abrikozen, pruimen en aalbessen op een steenen tafel liggen. Deze schoone schilderij is, ook naar het oordeel van den maker zelf, zeker een der fraaiste welke hij vervaardigde.

Hoog 74, breed 59, paneel.

61 Op 53 jarigen leeftijd, heeft deze groote meester, van Parijs komende, dit schilderij te Haarlem geschilderd; men rekent de schilderijen toen vervaardigd, onder zijne fraaiste en kan dit nummer veilig als een waardig pendant van het bovenstaande beschouwen. Een doode zilverlakensche faisant, omgeven door paarsche rhododendrums, roode meidoorns en appelbloesems, maakt er de hoofdfiguur van uit, terwijl op een steenen grond meloenen, appelen, een opengesneden granaatappel en een patrijs zijn gelegen. De vederen, vlerken en kop van den faisant en den patrijs zijn onnavolgbaar fraai; alles te zamen genomen mag het geheele stuk, zoo van ordonnatie als schildering, een waar meesterstuk genoemd worden.

Hoog 70, breed 59, doek.

Pieter Gerardus van Os,

geboren te 's Hage, 8 October 1776; overleden te 's Hage, 28 Maart 1839.

62 In een boomrijk landschap wordt eene kudde koeijen en schapen bewaakt door eene herderin en door een landman die een, met melkemmers beladen, ezel bij den toom leidt. Zeer fraai en uitvoerig geschilderd en zeker een van de beste schilderijen van dezen verdienstelijken meester.

Hoog 73, breed 84, doek.

A. Pipenhagen.

63 Een fraai landschap in Zwitserland. Zeer natuurlijk en fraai geschilderd.

Hoog 28, breed 43, doek.

André Plumot,

Antwerpen.

64 In de Chronique Belge van 16 October 1870, (n°. 29), is dit schilderij allergunstigst, als een bijzonder fraai landschap beoordeeld. Over een brug worden vijf schapen en eene bonte koe door eene boerin, die een lammetje draagt, gedreven; het fraaie geboomte regts, een schoon verschiet links en het vee dat Verboeckhoven volkomen waardig is, vormen het tot een waar meesterstuk.

Hoog 70, breed 50, paneel.

Jan van Ravenswaay,

geboren te Hilversum in 1790; overleden aldaar.

65 De ingang van een schaapskooi met schapen. Een zeer fraai schilderijtje, naauwkeurig van teekening en lief van ordonnantie.

Hoog 32, breed 39, paneel.

Jonatius Josephus van Regermorter,

geboren te Antwerpen, 8 September 1755.

66 Een vrolijke ridder drinkt een glas wijn en wordt door eene vrouw toegelagchen. Fraai van toon en uitvoering. In den waren trant van dezen meester.

Hoog 42, *breed* 33, *paneel.*

Willem Roelofs,

geboren te Amsterdam, 10 Maart 1822.

67 Een groenachtig water verliest zich in een donker bosch, waarvan het schoon opgaande geboomte zeer krachtig geschilderd is, terwijl een doode stam eene goede breking maakt. Links op het schilderij is een berg, die glooijende naar het water afdaalt en waarheen koeijen door een' landman gedreven worden. De stormachtige lucht maakt een schoon effect. Het stuk is met eene meesterhand geschilderd, en behoort zeker onder de beste van dezen verdienstelijken meester.

Hoog 74, *breed* 1 *Ned. el, doek.*

68 Welke schoone vorderingen maakt deze meester, die de natuur zoo schoon en waar en eenvoudig terug geeft, en daarin den beroemden Hobbema op zijde streeft, die ook van zulke onbeduidende natuurtooneelen zulk een voortreffelijk gebruik maakte! Vooral is de slagschaduw op den achtergrond zeer fraai geschilderd.

Hoog 45, *breed* 70, *doek.*

Johannes Rosierse,

geboren te Dordrecht, 1818.

69 De kleine trompetter. In den omtrek van een raam houdt eene vrouw het opzigt over drie kinderen. Deze meester is bekend door het schilderen van kaarslicht, waarvan dit stukje eene proef is.

Hoog 45, *breed* 70, *doek.*

Andreas Schelfhout,

geboren te 's Hage 16 Februarij 1787; overleden 19 April 1870.

70 Ziet hier, ook volgens de verklaring des schilders, eene der schoonste winters door hem in zijnen besten tijd (1840) vervaardigd. De fijnheid van toon, zoowel van het geheele landschap, als bijzonder die der lucht moet men daarin bewonderen.

Van den geheelen voorgrond, tot in het verste verschiet, is alles helder doorschijnend ijs, dat verderop sneeuwachtiger wordt. Aan den horizon breekt de lucht door, en wordt die warme wintertoon geboren, welke men in de natuur bewondert. In het midden een oud fraai gebouw en op den achtergrond eene kerk achter houtgewas; op den voorgrond schepen en balken, bevrozen in het ijs, dat met schaatsenrijders en arren gestoffeerd is, en staande en zittende visschers.

Hoog 61, *breed* 73, *paneel.*

71 „Zeëen te schilderen moet gij aan Schotel overlaten." Deze woorden gaven den schilder aanleiding, om zijn talent ook in dat vak te beproeven. Door zijne meesterstukjes aan de stranden was hij reeds in zee gestoken.

In het midden eene brik in volle zeilen, die fraai door de zon betinteld wordt en met de lucht eene fijnheid van toon heeft, die het penseel van Schelfhout zoo eigenaardig kenmerkt; aan de regterzijde een visschersboot, die in den wind opkruist. Het oog verliest zich in waterachtige wolken in een verschiet, dat door kleine witte zeiltjes en stoombooten gebroken wordt.

Hoog 43, *breed* 57, *paneel.*

72 Dat is metaalachtig, hard, doorschijnend ijs, terwijl de voorwerpen er zoo koud en scherp uitzien.

Op de regterzijde ziet men eenen houtzaagmolen; voor in

het ijs balken, op den achtergrond geboomte. De lucht door met sneeuw bezwangerde wolken bedekt, vermeerdert de diepte. Verder met schaatsenrijders en wandelende personen en sleden gestoffeerd.

Hoog 27, *breed* 35, *paneel.*

Pendant.

73 Een strand, waartegen de zee aanbruist, en waarop een garnaalvisscher de zeilen revende komt aanvaren. Op het strand staan twee visschersschuiten; de voorgrond is krachtig en het duinzand fraai geschilderd. Verder in zee vertoont zich een pink; de lucht is doorschijnend, en de laag nederhangende wolken en goede stoffeering voltooijen dit meesterstukje, wegens het effect des geheels.

Hoog 27, *breed* 35, *paneel.*

74 Niemand zal dit schilderijtje niet onder die fijne kabinetstukjes willen rekenen, waarin lucht, ijs, stoffage, enz., alles door eene winterzon warm aangedaan, zich harmonieus vereenigt en waarin de schilder de natuur als betrapt heeft.

Hoog 21, *breed* 29, *paneel.*

75 Een zeer krachtig geschilderd panorama. Aan de linkerzijde, met veel geboomte, loopt een klein water door het landschap, waarin een vliet, en op het veld twee koeijen. Een duin met geboomte en zeer fijne lucht, waarin de wolken vlug en goed geschilderd, geven aan dit kabinetstukje eene groote waarde.

Hoog 40, *breed* 53, *paneel.*

76 Een zeer fraai strandgezigt bij fiksche koelte, op eenen helderen zomerdag. Stilruischende zee, waarop pinkjes zeilen, in het onbeperkt verschiet, dat met de lucht in een vloeit. Een fraai stukje.

Hoog 35, *breed* 44, *paneel.*

77 Fraaijer duin- en dorpsgezigt kan men zich niet voorstellen. Zonnig, goed verschiet, dunne lucht, enz., maken dit (in 1842 zijn' besten tijd) geschilderd stukje, tot eene der schoonste, van dezen zoo hoogstverdienstelijken meester.

Hoog 39, *breed* 52, *paneel.*

78 Een zeer fraai landschap in den omtrek van Nymegen, in 1869 geschilderd. Panorama met geboomte, en in den horizon met heide en met water doorsneden, ter linkerzijde aan den voet van een' heuvel eene boerenwoning en figuren en schoone lucht.

Hoog 69, *breed* 105, *doek.*

79 Een zeer fijn panorama digt bij Haarlem, bij avond ondergaande zon, vol effect en delicaat van penseel; geschilderd 1866.

Hoog 50, *breed* 78, *paneel.*

80 Een strand, op het eerste plan zijn visschers werkzaam om hun vaartuig in zee te brengen, terwijl andere uit zee terugkomen. Bijzonder fijn van toon.

Hoog 21, *breed* 26, *paneel.*

Petrus van Schendel,

geboren te Ter Heyden (bij Breda) 21 April 1806; overleden te Brussel 28 Dec. 1870.

81 Stelt voor de oude vischmarkt te 's Hage, waarop eene vrouw kabeljauw aanbiedt, terwijl eene andere vrouw een schol schoon maakt, hetwelk door eene slons fraai wordt verlicht. De vrouw spreekt met een' boer, die zijne waren bloemkool, wortelen enz., op eenen wagen met twee honden bespannen, aanbiedt. Aan de regter- en linkerzijde staan aanschouwers en andere lichten, en verder in het verschiet bespeurt men meerdere menschen, die even als het geheele tafereel, door het maanlicht worden beschenen. Dit schilderij behoort zeker onder een van de schoonste stukken dezes meesters.

Hoog 85, *breed* 74, *paneel.*

82 & 83 Deze twee schoorsteenstukjes werden uit erkentelijkheid aan mij geschonken. Beiden stellen gezigten voor, bij het intreden in 's Hage, van den kant van den spoortrein, bij maneschijn. Men mag ze als verdienstelijk beschouwen en het penseel van den meester waardig.

Hangende boven de schoorsteenen in mijne voorkamer.

84 Wanneer dit kostbare kabinetstukje later eens goed is bestorven, zal men het zeker onder de fraaiste schilderijtjes van dezen kaarslichtschilder eene plaats geven. Eene Scheveningsche vrouw, met eene mand waarin een kabeljauw, is daarvan het onderwerp, welk een en ander op eene waarlijk bedriegelijke wijze door eene kaars allerfraaist wordt verlicht. Welligt is in dit opzigt dit schilderijtje het chef-d'oeuvre des meesters, die zulks zelf betuigd heeft.

Hoog 30, *breed* 23, *paneel.*

85 Een keurig in 1865 geschilderd stuk. De kaars, in eene slons geplaatst, verlicht eene vrouw, die fruit en groenten verkoopt en waarnaar een vischboer, zijn pijpje rookende, kijkt. Zeer fraai en uitvoerig geschilderd.

Van dit schilderijtje heeft de Kunst-Kronijk eene lithographie uitgegeven.

Hoog 32, *breed* 26, *paneel.*

86 Nog een zeer fraai kaarslicht. Eene vrouw groenten verkoopende aan eene brabantsche dienstmaagd, die eenen koperen emmer aan den arm draagt. Een man op den achtergrond en een hond op den voorgrond en nog een kraampje in het verschiet. Behoort ook zeker onder zijn beste werk.

Hoog 65, *breed* 50, *paneel.*

87 Een riviergezigt bij maanlicht.

Hoog 21, *breed* 28, *paneel.*

88 Op eene markt staat een man, vruchten en groenten aanbiedende aan eene bevallige vrouw, welke een meisje aan hare hand heeft; op den achtergrond eene vischvrouw met eene ben op haar hoofd. Links en regts in het verschiet kraampjes door kaarslicht mede beschenen; de achtergrond met masten van schepen, alles door maanlicht beschenen. Geschilderd in 1869.

Bij dit schilderij behooren eene fraaije schets en uitgebreide mathematische berekeningen van den schilder.

Hoog 72, breed 56½, paneel.

Jan Jacob Schenkel,

geboren te Amsterdam, 7 Februarij 1829.

89 De nieuwe kerk te Amsterdam van binnen, met een fraai invallend zonlicht en goede figuren. Een veelbelovend meester.

Hoog 65, breed 48, doek.

Johannes Christianus Schotel,

geboren te Dordrecht, den 11 Nov. 1787; overleden te Dordrecht, 21 Dec. 1838.

90 Dit kapitale stuk stelt voor eene kalme zee bij stil weder en eene zwaar bewolkte lucht; ter regterzijde op den voorgrond duinachtig strand met oploopend water, op hetwelk eene visscherspink en schuit met visscherslieden en verdere schepen. Op eenigen afstand in de zee vertoonen zich twee visschersscheepjes en eene brik in volle zeilen. Het verschiet teekent aan den horizon eene zeestad en verder nog verscheidene zeilen. De toon van lucht en water zijn zeer natuurlijk en de uitvoering meesterlijk.

Gekocht op de verkooping van LAMBERT THEODORE VAN NIEUWENHUISEN, Parijs 1855.

Hoog 68, breed 88, doek.

91 Door eenen voordeeligen wind voortgestuwd zeilt een schip de haven binnen, terwijl een ander ten anker ligt en op den voorgrond eene visschersboot, waarin twee visschers met vischtuigen bezig zijn het net uit te werpen; op den achtergrond ziet men het hoofd en eenen molen, en regts in het verschiet vaartuigen uit de zee opkomende.

De zilverachtige toon, de doorzigtigheid van het water, de harmonie tusschen deze en de lucht, zijn alle eigenschappen, welke dit schilderijtje onder de verdienstelijke van dezen meester doen rangschikken.

Hoog 37, *breed* 51, *paneel.*

92 Dit schilderij vertoont eene zilverachtige zee, waarop een brik met volle zeilen de haven nadert, alwaar een hoogaarts binnenloopt, terwijl een andere zee kiest; op den voorgrond eene boot met zeilage de haven naderende, terwijl men in het verschiet meer zeiltjes bespeurt.

Eene fraaije bewolkte lucht, welke in volkomene harmonie is met het heldere zeewater, is uitgevoerd op eene wijze den verdienstelijken meester geheel waardig.

Hoog 60, *breed* 76, *paneel.*

93 Eene woelende zee met verschillende visschersvaartuigen, voorgesteld bij zwaar bewolkte lucht. Behoort tot het beste werk, van dezen in zeëen beroemden meester.

Hoog 46, *breed* 61, *paneel.*

J. Spoel,

geboren te Rotterdam, 18 Oct. 1820; overleden te Rotterdam, 30 Oct. 1868.

94 Theodosius keizer van het Romeinsche rijk, zijn einde voelende naderen, doet om de toekomst van zijn' zoon Honorius te verzekeren, dezen verloven met de dochter van Stilicon, een vermogend staatsman in 't jaar 395 na Christus geboorte.

Revue des deux Mondes, livraison 1 November 1860.

Een der verdienstelijke schilderijen van dezen voor de kunst te vroeg gestorven meester.

Hoog 88, *breed* 1.18, *doek.*

Cornelis Springer,

geboren te Amsterdam, 25 Mei 1817.

95 Een gedeelte van het oostelijk gedeelte van de kerk te Enkhuijsen.

Onder deze vermelding kocht ik dit fraaije schilderij, van den in dit vak beroemden meester van stadsgezigten, waarbij huizen, marktpoort en stoffage uitmunten.

Hoog 50, *breed* 40½, *paneel.*

96 Eene stadsgracht te Enkhuizen voorgesteld bij helderen zonneschijn. Zeer piquant en bijzonder fraai.

Hoog 58, *breed* 48, *doek.*

97 Een fraai gezigt in eene straat in de stad Bremen, waarin eene kerk en, voor eene herberg, een vrachtwagen.

Een der fraaiste werken en het laatste van dezen in stadsgezigten zoo beroemden meester.

Hoog 56, *breed* 48, *doek.*

Johannes Antonie Balthazar Stroebel,

geboren te 's Hage, 23 November 1821.

98 Een zeer fraai binnenhuis, dat aan de oude meesters herinnert, vol effect. Eene dienstmaagd een kind op den schoot houdende, dat een in wit satijn gekleede dame met verrukking aanschouwt; op den achtergrond eene donkere kamer met figuren.

Hoog 40, *breed* 60, *doek.*

99 Dit schilderij stelt voor eene kamer, waarin keurmeesters der vorige eeuw, metalen wegen, welke uit eenen gang door eenen bediende worden aangedragen. Het invallende zonlicht doet eene overschoone uitwerking op de handelende personen.

Hoog 35, *breed* 52 *doek.*

C. S. Stortenbeker,

geboren te 's Hage, 29 October 1838.

100 Een landschap met vee in de weide, voor een waterplas, bij opkomende maan. Zeer fijn van toon en schildering.

Hoog 41½, *breed* 61½, *paneel.*

Abraham van Strij,

geboren te Dordrecht, 31 December 1753; overleden 7 Maart 1826.

101 In de poort van een binnenhof, verlicht door de zon, eene oude vrouw sprekende met eene groentevrouw, haar een bloemkool aanbiedende; naast haar aan hare regterzijde een jongen, een hond en een kruiwagen met groenten en een bord met haringen, links twee koperen melkkannen en verder een kind zittende naast eenen grijsaard.

Men zegt, dat de man voor den groentewagen zittende, de beeldtenis des schilders is. Veeltijds zijn de schilderijen van dezen meester te bont en rammelachtig, en is dit stuk stellig een zijner beste.

Uit de collectie van den Heer C. Rueb.

Hoog 74, *breed* 58, *paneel.*

Jacob van Strij,

geboren te Dordrecht, 2 October 1756; overleden te Dordrecht, 4 Februarij 1815.

102 Een schilderij in den trant van A. Cuip, waaraan zulks beantwoordt door kracht van schildering en grootschheid van opvatting. Men staat voor eene weide waarop eene staande en liggende koe, schapen en geit, welke beesten uitmuntend fraai zijn geschilderd. Aan de linkerzijde valt het zonnelicht schoon door het geboomte, waarachter eene boerenwoning. Eene goed geschilderde lucht volmaakt dit schilderij.

Hoog 67, *breed* 84, *paneel.*

103 Dit schilderij geheel in den trant van Hobbema en uitmuntende door eene zeer krachtige penseelsbehandeling, stelt voor een landschap met zwaar geboomte, waaronder eene schilderachtige boerenwoning, piquant door het invallende zonnelicht, dat tot den voorgrond zich uitstrekt.

Op eene breede sloot ligt eene schuit, waarin twee visschers hunne hengels uitleggen en regts eene ledige. Voor de boerenwoning ziet men een' boer en eene boerin eenen door het hek binnentredenden leeraar begroeten, alles zeer natuurlijk van toon en van de beste en zeldzaamste penseelsbehandeling van dezen beroemden meester.

Hoog 66, *breed* 85, *doek.*

104 Op dit kleine paneel ziet men niet minder dan: eene groote roodachtige koe staande en vijf schapen, liggende voor den ingang van eene schaapskooi, waarin men in en door ziet in eene tweede deur waar de schaapherder ligt. Het schilderachtige van de zon op de voorwerpen, het licht en bruin in volmaakte harmonie, het eenvoudige met het natuurlijke en ware, het meesterachtige vooral in de schildering der schapen, en het goede effect, dat eene mand en bezem op den voorgrond doen, maakt dit tot een waar kabinetstukje.

Hoog 39, *breed* 31, *paneel.*

105 Op den voorgrond van een zeer aangenaam en zonnig landschap ziet men eene kudde koeijen en schapen tegen de helling van een' groenen heuvel.

Dit kapitale stuk munt uit door meesterlijke teekening en warmte van toon.

Hoog 68, *breed* 93, *paneel.*

106 Op den voorgrond twee oude eikenboomen, waarvan de doode, op den grond is gevallen; regts op het derde plan eene

boerenwoning omringd door geboomte en zeer fraai door het zonnelicht beschenen, dat op den geheelen achtergrond schijnt; links aan den voet van eenen heuvel een herder, drie schapen geleidende.

Dit schilderij is hoogst eenvoudig en waar en natuurlijk van toon.

Hoog 68, *breed* 88, *paneel.*

107 Een zeer fraai landschap met vee, zeer fijn van toon en schildering, aan den oever van eene rivier eene bont roode koe. De lucht aangenaam van toon.

Hoog 39, *breed* 51, *paneel.*

Hendrik Albert van Trigt,

geboren te Dordrecht, 22 October 1829.

108 PHILIP MELANCHTON, Professor aan de Universiteit te Wurtemberg. De geleerde man geeft zijne lessen aan een belangstellend en luisterend gehoor; de verschillende beelden (alle portretten) zijn zeer gevariëerd. De verschillende physionomiën zijn karakterestiek en juist, en er is veel fijnheid in de gedachte der voorstelling van twee scholieren, die met een dolk in de hand spelen, hetwelk hun meer vermaak verschaft dan naar den redenaar te luisteren.

Dit fraaije schilderij was een der juweelen op de tentoonstelling van Brussel in 1869 en werd op de tentoonstelling te 's Hage, gehouden door de societeit Pulchri-Studio, ten voordeele van de weduwe des schilders, met de door Z. M. den Koning uitgeloofde gouden medalje, met voorbijgang van al de andere schilderijen, met algemeene stemmen bekroond.

N°. 22 Chronique Belge, 22 Août 1869.

Hoog 1.07, *breed* 1.45, *doek.*

Eugène Joseph Verboeckhoven,

geboren te Warneton (West-Vlaanderen) 8 Junij 1799.

109 Wanneer men dezen naam verneemt, dan denkt men terstond aan de onnavolgbare wijze waarop deze beroemde schilder vooral schapen afmaalt; en dan trede men eens in dezen stal, waarin men een schurftig schaap staande en een ander liggende en twee jonge lammeren zal aanschouwen.

Men kan gerustelijk zeggen, dat het in dezen niet hooger, in de kunst is te brengen, en dat alles leeft. Het schoone invallende zonlicht verhoogt het licht en bruin op eene verrassende wijze, terwijl de ruif en verdere accessoires van dezen stal, op wiens voorgrond een konijn aan koolbladeren zit te knabbelen en waarop eene groote mand en herders-schoenen zijn afgebeeld, het geheel volmaakt.

In Genève in 1841 geschilderd.

Hoog 69, *breed* 79, *paneel.*

110 Een opgaande voorgrond, aan de linkerzijde eene boombeschutting en regts een vergezigt, waardoor eene beek kronkelt, welke op den voorgrond uitloopt en eene zeer donkere donderlucht, op den voorgrond voortreffelijk doet uitkomen; eene staande roodbonte koe, welke met eene zeldzame uitvoerigheid is geschilderd, waarachter eene rood zwartachtige koe gelegen, alsmede drie liggende schapen, waarvan een geschoren.

Een kabinetstukje, zeker een der fraaiste van dezen beroemden meester.

Hoog 30, *breed* 38, *paneel.*

111 Dit schilderijtje is zijnen oorsprong verschuldigd, daaraan dat de eigenaar de meeste daarop geschilderde gedierten aan den schilder ten geschenke toezond en daaronder twee groote Kaapsche eenden, een' goudlakenschen haan met vijf kippen, twee marmotjes en konijnen, eene duif en een vogeltje, alles op een boerenerf, waarop men regts een' hooiberg ziet en links in het verschiet een' dorpstoren.

Hoog 27, *breed* 37, *paneel, rond.*

112 Dit is zeker een der fraaiste, zoo niet het fraaiste schilderij van dezen hoogst verdienstelijken meester; geschilderd in het jaar 1840, in zijn' besten levenstijd. Landschap met vele schapen, die aan het penseel van Ommeganck; ezels en figuren, die aan N. van Berchem herinneren.

Het invallende zonnelicht, koe en bijwerk in de schaduw, lucht, landschap, boomen, kippen, bok, enz. enz. zijn allen met den grond, zoo schoon geschilderd, dat dit schilderij nu reeds eenen goeden naam heeft en later zeker eene ongekende waarde zal hebben.

Hoog 91, *breed* 1.33, *paneel, mahonie uit één stuk.*

113 Zeker een der fijnste landschappen van dezen meester, met eene roodbonte koe, welke door eene beek wordt gedreven door eene boerin, met een schaapje in haren arm en twee voor de koe uitgaande, en achter haar een hond; lucht en voorgrond zijn, met het geheele schilderijtje in zulk eene schoone harmonie, dat de meester zich zelf overtroffen en Carel Dujardin geëvenaard heeft.

Hoog 34, *breed* 29, *paneel.*

Jan Hendrik Verheyen,

geboren te Utrecht, 22 December 1778; overleden 16 Januarij 1846.

114 Een gezigt op het Munster Kerkhof te Utrecht. Door eene antieke poort ziet men op eene stadsmarkt, gestoffeerd met rondventers en wandelaars. Zeer uitvoerig, wat de gevels der huizen enz. en het geheele perspectief aangaat, en minder hard dan gewoonlijk, waarom men dit schilderij onder zijne best uitgevoerde mag rekenen; helder en licht van toon.

Hoog 42, *breed* 49, *paneel.*

Michiel Versteeg,

geboren te Dordrecht, 30 Augustus 1756 ; overleden te Dordrecht, 14 November 1843.

115 Eene jonge dochter is gezeten voor eene tafel, gekleed in een kleed van rood fluweel en met hermelijn omzoomd. Zij houdt eene pen in de hand, waarmede zij eenen op de tafel uitgevouwen brief, wil beantwoorden; daar naast een inktkoker en kandelaar.

De kaarsvlam beschijnt alles. Deze meester heeft als kaarslichtschilder (in navolging van Schalken) eenen beroemden naam verworven.

In Teylers Genootschap te Haarlem is ook een fraai stuk van zijne hand.

Hoog 38, *breed* 32, *paneel.*

J. Veyrassat,

geboren te Parijs, 12 April 1828.

116 Voorstellende een stalhuis en woningen, waarvoor trekpaarden staan, die vermoeid terugkeeren van de rivier, waarop een vaartuig, dat zij hebben getrokken.

Zeer natuurlijk en meesterlijk, ook het bijwerk geschilderd met eene zeldzame bekwaamheid en het geheel helder van licht en fraaiheid van voorstelling.

Hoog 25, *breed* 48, *paneel.*

C. J. de Vogel,

geboren te Dordrecht.

117 Een bosch met in het midden drie hooge stammen, en regts en links geboomte; op den voorgrond water en fraaije doorzigten. Gestoffeerd met koeijen, schapen en vogels.

Hoog 1—17½, *breed* 99½, *doek.*

Antoine Waldorp,

geboren op het Huis in 't Bosch nabij 's Gravenhage, 22 Maart 1803;
overleden 12 October 1866.

118 Daar deze meester zich later bijna uitsluitend tot het schilderen van binnenwateren bepaalde, zoo mag men eene kerk van zijne hand als iets zeldzaams rekenen. En echter getuigt dit schilderij, dat hij daarin voor den beroemden kerkschilder Bosboom, weinig behoefde achter te staan. Op den zoo genoemden buisjesdag te Enkhuyzen in de kerk zijnde, besloot hij van die kerk een schilderij te vervaardigen, waartoe hem vooral het zoo schoon invallende zonnelicht de aanleiding gaf. Zulks is dan ook voortreffelijk uitgevoerd, alsmede de vele figuren, die aandachtig zitten of staan te luisteren. De witte wanden, de pilaren, het fraaije perspectief, de breedheid der schildering, de fraaiheid van het coloriet, alles werkt mede tot de fraaiheid der compositie. Daarbij is het stuk met eene meesterhand met kracht geschilderd. Het is of men in de kerk is, de voorste beeldjes en banken komen op den eersten voorgrond vooruit. Psalm 100 staat aangeslagen.

Hoog 62, *breed* 84, *paneel*.

119 Dit havengezigtje is zeker door den meester alzoo gezien. Twee schepen liggen met volle zeilen, en maken vooral door de witte zeilen van het achterste en de grijze van het voorste een goed effect, verhoogd door het licht, dat op de huisjes aan de kade valt. Met eene meesterlijke hand geschilderd is dit een klein kabinetstukje van dezen meester.

Hoog 23, *breed* 21, *paneel*.

120 Dit schilderij geheel in den geest van den schilder, behoort zeker, ook volgens zijn eigene getuigenis, tot het beste van zijn werk, geschilderd in 1863. Voorstellende de Vaart bij Delft; aan de linkerzijde het kruitmagazijn, waarvoor eene trekschuit in het

water en regts twee zeilende beurtschepen, waarachter biezen in het kabbelende water, zoo geschilderd, als hij zulks maar alleen verstond.

Vooral is het licht op den achtergrond zeer piquant en doet aan Hobbema denken, in het licht, dat op eenen toren en huisjes valt, terwijl eene zeer fraaije lucht het geheel volmaakt.

Hoog 86, *breed* 1.64, *doek.*

121 Al weder een kalm water, maar zooals Waldorp die alleen kon schilderen. Een groot jacht, dat door andere schepen verwelkomd wordt en met saluutschoten beantwoordt, is de hoofdfiguur. Vooral is de lucht zeer schoon en wijkende en drijvende, en in volkomen harmonie met het water geschilderd, terwijl op den voorgrond een sloep met vele personen. Fiks en breed geschilderd.

Het schilderij behoort zeker onder zijne laatste en beste meesterstukken, dat hem eenen eervollen rang doet innemen; stukken als dit van dezen meester zullen later zeer gezocht en duur betaald worden.

Hoog 81, *breed* 1.10, *doek.*

122 In een hollandsch kanaal zeilen verscheidene schepen, met eenen goeden wind. Het water en de fijnheid van toon doen in dit schilderijtje den meester eer aan.

Hoog 39, *breed* 52, *paneel.*

123 Een molen en verscheidene schilderachtige woningen aan den oever van een water. Aan den horizon de toren van eene stad, krachtig en met eene meesterhand geschilderd.

Hoog 37, *breed* 45, *paneel.*

124 Een fraai gezigt bij Alkmaar, aan de linkerzijde huizen en geboomte, aan de regterzijde een landweg, terwijl het middelste gedeelte een schoon binnenwater met schepen vertoont, terwijl de horizon door de zon verlicht, de huizen op den achtergrond fraai doet uitkomen.

Hoog 54, *breed* 36, *paneel.*

Jan Weissenbruch,

geboren te 's Hage, 18 Maart 1822.

125 Een der eerste schilders van stadsgezigten, groot talent, oorspronkelijk, uitvoerig en breed van penseelsbehandeling, waarvan dit kabinetstukje eene schoone proef is, zijnde een landschapje.

Hoog 22, *breed* 30½, *paneel.*

APPENDIX.

Hendrikus van de Sande Bakhuyzen,

geboren te 's Gravenhage, 2 Januarij 1795.

126 Bergachtig landschap. Een waterval kronkelt zich tusschen geboomten en rotsblokken, op het voorplan twee herten uit de beek drinkende, aan den gezigtseinder bergen. Zeker een der verdienstelijkste schilderijen van dezen meester.

Hoog 58, *breed* 76, *paneel.*

Barend Cornelis Koekkoek.

127 Brand van eene dorps-kerk. Zeer uitvoerige schets.
Zeker alzoo gezien en gepenseeld.

Hoog 21, *breed* 26, *paneel.*

128 Een Hollandsch landschap bij winter.

Hoog 26, *breed* 32, *paneel.*

Charles Leickert.

129 Een fraai wintergezigt, aan de linkerzijde huizen en molen; zeer goed gestoffeerd, het ijs en de lucht met veel talent geschilderd.

Hoog 42, *breed* 64, *doek.*

130 Een winter fraai gestoffeerd en ijs en lucht zeer schoon, aan de regterzijde eene ruïne op eene hoogte, waarvan de helling met sneeuw bedekt; links een schoon verschiet en kleine woningen.

Hoog 99, *breed* 1—37, *doek.*

Basile de Loose,

geboren te Zeele, 17 December 1809.

131 Eenige artisten rusten te zamen uit voor eene herberg, en kouten vrolijk met eene dienstmaagd, onder het drinken van een glas wijn.

Hoog 54, *breed* 44, *paneel.*

Joseph Judocus Moerenhout.

132 Voor eene herberg staat een vrachtwagen met paarden, en daarvoor eenige voerlieden met en op paarden zittende, links eene rivier, waarop eene schuit, die door twee paarden wordt voortgetrokken. Een schoon wijkend verschiet en fijne lucht maken dit schilderij tot een der goede stukken uit den besten tijd van dezen meester.

Hoog 63, *breed* 82, *doek.*

J. Patrois.

133 Eene in satijn gekleede dame, leunende op eenen stoel en lezende eenen brief, met zeer gepast bijwerk.

Hoog 40, *breed* 32 *paneel.*

GETTY CENTER LIBRARY MAIN
N 5272.2 L47 C35 BKS
c. 1
Catalogus van schilderijen uitmakende de
3 3125 00353 1346